

Szeptember 3.

NAGY SZENT GERGELY PÁPA egyházatyja

Szentlecke *Ez 34,10–16.*
Evangélium *Mt 16,13–19.*

Testvéreim! Nagy Szent Gergely pápát ünnepeelve két dolgot kérünk tőle. Az első, hogy vegye oltalmába az utódát, II. János Pál pápát; a másik, hogy sok-sok kegyelmet kérjen azok számára, akik – mint ő – késői hivatásként lépnek az Egyház szolgálatába.

Ugyanis Nagy Szent Gergely – Szent Ambrushoz¹ hasonlóan – fiatal korában úgy gondolta, hogy kormányzati pályához vannak adottságai, meg az egész családi környezete, baráti köre erre szánta. Tanult és elkezdett dolgozni a „birodalmi adminisztrációban”, a római világ kormányzásában. Kapcsolatai úgy segítették, hogy harminc évesen, 570 körül Róma város első embere – ma úgy mondanánk, főpolgármestere – lett. S ha még azt is szem előtt tartjuk, hogy ekkor már nincs Rómában császár (a Nyugat-Római Császárság fölbomlott, annak már vége van), akkor kiderül, hogy Gergely fél Itáliának első embere. És nagyszerűen végezte a feladatát.

Csak éppen – mint Ágostonnak² is – a szíve volt nyugtalan. Hiába aratta az egyik sikert a másik után, tartott rendet Rómában és a környéken, érezte: nem vagyok a helyemen és igazában nem ez az én dolgom. Ezért 35 évesen lemondott. Visszavonult a családi palotába, kolostori életet

¹lásd december 7-én

²lásd augusztus 28-án

kezdett – és megtalálta a lelke nyugalmaát. Később, pápa korában mondja: „Ott éreztem, ez az én dolgom! Elmélkedni, imádkozni, az igazság felé közeledni, amennyire csak lehet.”

Egyszer csak üzenetet kapott a pápától:¹ „Gergely, szükségem van rád! Légy a diákonusom!” – Lett, és hozta magával a kormányzásban eltöltött öt év tapasztalatait, a kormányzati rutint. Meg azokat az ismereteket, hogy emberek bizonyos hivatali intézkedésekre hogyan reagálnak. Tudta, hogyan kell jól vezetni.

S egyszer csak a pápa ismét magához hívatta, és mondta neki: „Gergely, készülj, Bizáncba küldelek követemnek!” – Ez akkor is rendkívül kényes dolog volt, hiszen Bizánc teljesen más világ volt. De Gergely ment, és keservesen meg kellett tapasztalnia, hogy ő a maga részéről a pápa nevében hiába tudná megoldani a problémákat, kicsinyes udvari intrikák miatt sorozatosan zátonyra futnak az Egyház nagy ügyei. És a császár homlokegyenest ellenkezően intézkedik, mint amire szükség volna. Erre lemondott, visszajött Rómába.

Elérkezett az 590. esztendő, megválasztották pápának. Péter székéből az Egyházat 14 év alatt minden tekintetben rendbe szedte, és olyan örökséget hagyott ránk, amit mind a mai napig használunk, csodálunk, élünk belőle. Például ránk hagyta a szentmisének a római kánonját, amit ő szerkesztett meg. Azután ránk hagyta a gregorián éneket. Nem kis dolgok ezek! És közben gazdaságilag is, fegyelmileg is talpra állította az Egyházat.

Ajánljuk nagyon az ő oltalmába II. János Pál pápát, mert hasonlítanak egymásra. Az egyéniségük is hasonló, de a történelmi helyzet is, amiben ő élt és II. János Pál él,

¹II. Pelagiustól, aki 579. november 26-tól 590. február 7-ig uralkodott.

nagyon hasonlít. Gergely pápa ugyanis lezárta az egyháztörténelem klasszikusan római korszakát, és megnyitotta a következő korszakot, amit a történészek a népvándorlás korának neveznek. János Pál pápáról már most mondják az értékelő történészek, teológusok, hogy korszakot zár és nyit. Ami mindig nagyon fájdalmas és igen sok kegyelmet igénylő feladat.

A másik, hogy manapság elég sok az úgynevezett késői hivatás, olyan férfiak lépnek papi szolgálatba, akik a világban már valamilyen hivatalban, feladatkörben, munkakörben éveket, esetleg évtizedeket eltöltöttek, s érzik azt a nyugtalanságot, amit csak az csillapít le, amikor otthagynak mindent, és odaadják magukat az Egyház szolgálatára. Nem könnyű dolog! Nagyon sok kegyelem kell hozzá, de rendkívül sok áldás fakad belőle! Imádkozzon értük is Gergely pápa!

Bennünket meg segítsen, hogy az örökséget, amit ránk hagyott, megismerjük, megbecsüljük, élni tudjunk belőle. Amen.

Szeptember 7.

SZENT MÁRK, ISTVÁN ÉS MENYHÉRT áldozópapok, kassai vértanúk

Szentlecke *Róm* 8,28–39.

Evangélium *Mt* 24,4–13.

Testvéreim! Ezt a három szent vértanút mi magyarok is alig ismerjük. 1995. július 2-án Kassán avatta őket szentté II. János Pál pápa, ami azt jelenti, hogy addig igazában csak az esztergomi egyházmegye ünnepelte őket, emlékezett rájuk. Magam is emlékszem rá, hogy a győri megyében, amikor jött ez a nap, egymásra néztünk: vajon kik ezek? – Elfelejtettük őket. Pedig ők is annak a tanúi, hogy a vértanúk vére tényleg magvetés, amiből élet fakad.

1619 szeptember 7-én haltak meg, Kassán. Kőrösi Márk¹esztergomi egyházmegyes pap volt, Grodziecki Menyhért² és Pongrácz István³ jezsuita szerzetesek voltak. Akkor Pázmány Péter három éve volt már érsek Esztergomban. A török közel 100 éve itt volt az esztergomi egyházmegyében is. Ennek az egyházmegyének a reformáció előtt volt vagy 300 plébániája, s ebből mindössze három maradt! Amikor Pázmány átvette az érsekséget, három olyan plébániája volt, ahol cölibátusban élő, római katolikus hitet valló pap tevékenykedett. A többi kálvinista vagy evangélikus lett, vagy nős ember volt, s úgy tűnt, hogy a katolicizmus határa Nyugat felé a Lajtaiig fog újra visszahúzódni, oda, ahol Szent István előtt volt.

¹*Krizevac (Horvátország), 1588.

²*Czeszyn (Szilázia), 1584.

³*Alvinc (Erdély), 1582.

És akkor Kassán meghalt ez a három pap, a gonoszság, a hazugság meg mindenfajta kegyetlenség tombolása közepet-te. Sem megvesztegetni nem lehetett őket, sem kínzással nem lehetett őket hittagadásra rávenni. Kettőt lefejeztek, a harmadikat félholtan kidobták a szemétre (sőt, pöcegödör-be!), és ott még húsz óráig szenvedett, és senki nem mert a segítségére menni.

Ám amikor ennek híre ment, óriási kérdőjel merült föl az emberek lelkében: vajon ezek a magukat kereszténynek nevező evangélikusok, kálvinisták ..., végül is miféle emberek ezek?! Itt van három ártatlan pap, akiknek csak annyi volt a bűne, hogy ha ők prédikáltak, a bárányok kezdtek visszajönni az akolba. Ez volt a bűnük. Így kellett velük elbánni?! Micsoda emberek ezek a gyilkosok?!

A vértanúk vére itt is magvetés lett, és amikor Pázmány húsz év múlva lehunyta a szemét, egyházmegyéje 60 %-ban újra katolikus volt.

Imádkozzanak értünk ezek a szent vértanúk, akik meghaltak ennek a térségnek az erkölcsi és a hitbeli bajai miatt! Imádkozzanak értünk, hogy mivel ugyanazok a bajok ma is jelen vannak, tudjunk erősek lenni, főleg azok, akiknek a kezében hatalom van. Ne hagyják magukat sem megvesztegetni, sem riogatni, hanem tudjanak ragaszkodni Krisztushoz. Az Igazsághoz. Amen.

Szeptember 8.

KISBOLDOGASSZONY
a Boldogságos Szűz Mária születésnapja

Olvasmány *Péld 8,22–36.*

Szentlecke *Róm 8,28–30.*

Evangélium *Mt 1,18–24.*

Testvéreim! Ma az egész földkerekségen, de a mennyországban is a Szűzanya születésnapja van. A Földön mindazokkal együtt, akik elhiszik, hogy a haldokló Jézus – miközben az életét adta a mi üdvösségünkért – minket is odaajándékozott gyermekként az Édesanyjának, ma útrakelünk és elmegyünk a Szűzanyához, Édesanyánkhöz, köszönteni őt.

Nagy fölismerések szülehetnek, amikor egy gyermek az édesanyját a születésnapján köszönti. Mert egy gyermek – amikor már nem két éves, hanem hét, tíz, tizenöt – ezen a napon találkozik talán először az élet igazságával, meg egy fölfedezéssel. A kicsi gyermek az édesanyjára elsősorban úgy tekint, mint az élet forrására, aki van és akitől született. Neki köszönheti, hogy van. De egy 7 év körüli gyermek fölfogja, hogy nemcsak neki van születésnapja, hanem az édesanyjának is! Amikor igazán gondolkodni kezd, akkor ezen a napon eszmélhet rá talán először arra, hogy az élete forrása nem is az édesanya, hiszen ő, az édesanya is született.

Nagy pillanat ez! Mert ekkor nyílik ki az a távlat, hogy édesanyámnak is van édesanyja, aki nekem nagymamám, neki is volt édesanyja, aki nekem a dédmamám... – az életnek a forrása nem ember, hanem az Isten! Aki mindegyikünknek adja és adta az életet.

Egy másik ilyen, szintén az édesanya születésnapjához kötődő élmény, hogy a gyermek egyszer csak megpróbál valami ajándékot adni. Azután esetleg már felnőtt, amikor fölfogja, hogy a tulajdonképpeni ajándék az, hogy elmegyek hozzá. És egy halló fülű ember egyszer csak kezdi a születésnap örömeiben hallani az esetleg ki sem mondott kérdést, ami az édesanyának a szemében ott van: „Gyermekem! Megtetted, amit kértem tőled? Már nem élsz mellettem, esetleg évente csak egyszer jössz haza, de ugye, emlékszel rá, hogy én mondtam neked egy-két dolgot. Megtetted?”

Ennek egy változata, amikor családotól érkezik már haza a gyerek, és a mama észreveszi, hogy a fia és a menyé között valami nincs rendben. És ő meglátja, hogy „A fiam nem vágja le a körmét. Ezzel idegesíti a menyemet.” És akkor mondja neki: „Kisfiam, figyelj arra, hogy időben vágd le a körmödet!” És születésnapról születésnapra ez a kérdés a mama részéről elhangzik: „Kisfiam! Megtetted?” Egyszer csak ez a fiú rájön, hogy a legnagyobb öröme az édesanyjának az lesz, ha a következő születésnapra úgy megyünk el, hogy ő látni fogja: megtettem, amit kért.

Mi a Boldoságos Szúzzal valahogy így vagyunk. Eljövünk hozzá a születése napján köszönteni őt; eljövünk abba a templomba, melynek oltárképe épp ezt mutatja, hogy ez a születés valami egészen rendkívüli dolog, mert a kislány, aki megszületett, már a születésekor – sőt, mi tudjuk – már a fogantatásakor tőlünk, bűnös emberektől úgy különbözik, mint az arany a hamutól (a kicsi újszülött Mária teste ezért van bearanyozva). Az az élet, amit az Úr benne elindított, megmarad.

De a Szűzanya a szentleckében elkezdte mondani: nem én vagyok az élet forrása. Én nem természetem szerint vagyok „arany” hozzátok képest – ezt én is kaptam! Ugyanattól az Istentől kaptam ajándékba ezt az életet, mint ti.

Csak nekem Isten külön küldetést szánt, a Megváltó anyjává kel-lett lennem, ezért lettem olyan, amilyen lettem. De az éle-tünknek egyetlen közös forrása van, és ez az Isten. A Szűz-anya az ünnepein egész évben ezt mondja el nekünk: „Gye-rekeim, figyeljétek csak, milyen nagy dolgot művelt velem a Mindenható végig az életemen. Csak annyit kért tőlem, hogy engedelmes legyek, és én az ő kegyelméből ezt meg tudtam tenni. De az élet, amit hordoztam – a sajátom is, Jézusé is –, Istentől való. Mint a tiétek is.”

Ha erre egyszer az ember rájön: „Uram, Istenem, Tőled való az életem. Nem a szüleimtől, nem Ádám-tól. Tőled! És Te vigyázol az életre. Ránk is. Rám is.” Ebből béke fakad.

Azután ha már nem először ül meg az ember Szűzanya-ünnepet, akkor egyszer csak a lelkiismerete elkezd hallani a Szűzanyától azt az anyai gondos kérdést: „Kislányom/kis-fiam, megtetted azt, amit kértem tőled?” Eleinte az ember erre a kérdésre összehúzza magát, mert tudom én már, hogy mi az, amit a Szűzanya mondott, és nem csináltam meg. Vágatlan a körmöm... – De már megjegyeztem, tudom, hogy mit kért, mondott.

És az igazán szép ünnepek azok, amikor az ember úgy tud a Szűzanyához menni, hogy „Szűzanyám! Képzeld, az esetek többségében meg tudtam tenni, amit mondtál. Amiről senki nem tud, csak a mindentudó Isten meg te meg én. Meg azok, akik nem tudják megmagyarázni, hogy miért jobb mellettem lenni, mint a másik ember mellett. Miért jobb tő-lem hallani a szót, mint egy másiktól. Szűzanyám! Te tudod. Ez annak köszönhető, hogy lassan elkezdtem megtenni azt, amit mondtál.”

Hát kérjük meg a Szűzanyát, ne fáradjon bele mondani – mindegyikünknek, személy szerint – azt, amiről ő a mennyország-ból pontosan látja, hogy „kislányom, kisfiam, neked, hogy jobb légy, hogy az életed erősödni tudjon, ezt meg ezt

kellene tenned, amaszt meg nem volna szabad tenned. Hallgass rám!”

Próbáljuk megígérni a Szűzanyának, hogy hallgatunk rá. Amit mond, megpróbáljuk megtenni. S ebben a szentmisében ővele együtt hálát adunk az élet forrásának, a mi mindenható Istenünknek. És a mi megváltó Krisztusunknak, Aki azért jött, s azért jön, most is, a szentmisében is, hogy ne-künk életünk legyen. Amen.

Szeptember 12.

A BOLDOGSÁGOS SZŰZ MÁRIA NEVENAPJA

Olvasmány *Péld* 8,22–36.

Szentlecke *Jel* 12,1–6.

Evangélium *Jn* 2,1–11.

Testvéreim! Amikor mi a Szűzanyát tiszteljük, tudnunk kell: azt szeretjük, tiszteljük, becsüljük, aki a Szentháromság egy Istennek a legszebb és legdrágább teremtménye. Őfeléje fordulunk tisztelettel, aki a mi megváltó Krisztusunknak a szemefénye, az Édesanyja. Ezért nem fél az Egyház a Má-ria-tisztelettől. Nem félünk attól, hogy ünnepeket ülünk a Szűzanya tiszteletére, s újra meg újra összejövünk köréje, sőt, minden áldott reggel – a szentmisére – hozzá jövünk ha-za, az ő templomába, hiszen ez a templom az ő tiszteletére van szentelve. Mert ő a Szeplőtelen, aki anyaságát és a maga – mindegyikünket megelőző – elsőségét nem hibázza el, nem él vele vissza.

Ma az ő nevenapja van. Mégpedig azért ma, mert 1683-ban ezen a reggelen Bécs fölött, a Khalenbergen lévő Szűz-

anya-kápolnában vett részt szentmisén az a három hadvezér, akik tudták, aznap a döntő csatára kerül sor köztük és az iszlám között. S ezen a napon a keresztény seregek legyőzték a törököket, és ezzel közel 250 éves török előrenyomulás után megkezdődött a törökök vereség sorozata. Ezért a pápa elrendelte ezt az ünnepet, annak érdekében, hogy az egész világegyház emlékezzék erre a napra, s feledésbe ne menjen, hogy most is, mint annak idején Nándorfehérvárnál és Lepantónál, Mária nevének a segítségül hívásával indultak harcba a katonák Krisztusért – és győztek!

Nem is lehet pontosan megmondani, hogy a Szűzanyát hány néven tudjuk szólítani! Ő nekünk nem egyszerűen Mária, hanem ő a Boldogságos, az Isten Anyja, akinek köszönésére egész litániát tudunk mondani, sok-sok szebbnél szebb névvel! És minél idősebb valaki a hitben, annál inkább tudja, hogy ezeknek a neveknek története és jelentése van. Mindegyik név mögött ott az Egyház tapasztalata: a Szűzanyáról még ezt is el lehet mondani. Mert ő ez is!

A Boldogságos Szűz Mária megismerése általában úgy kezdődik, hogy a bajban megtapasztalja az ember: ő tényleg segít! Tényleg vigasztalója a szomorkodónak, gyógyítója a betegnek, segítője a nehézségekkel küszködő embernek. Lassan nyílik rá az embernek a szíve arra is, hogy ő királynő is. S mivel megvan benne minden tökéletesség és szépség, s leginkább a virágoké, Mária a virágok úrnője: titkos értelmű rózsza, liliom a tövisek között... Ismeri az emberi fájdalmat is. Mindent. Az özvegyiséget is. Az árvaságot is ismeri.

Merjük őt segítségül hívni. És ezt a szentmisét most odaadjuk neki, tiszteletünk, szeretetünk és annak jeleként, hogy ismerjük őt. Olyan jó lenne, ha mindegyikünk odatenné emellé azt a köszönetet, ami a személyes tapasztalatainkból fakad, emlékeztvén arra, hogy mennyi és milyen nehéz hely-

zetekben segített nekünk már ő, a betegek gyógyítója, a szomorúak vigasztalója, az angyalok Királynője, a mi égi Édesanyánk.

Hálát adunk érte a Szentháromságnak meg az Úr Krisztusnak, hogy nekünk adták őt. Kérjük meg a Szűzanyát, fogadjon el minket és segítsen abban, hogy jó testvérei tudjunk lenni egymásnak, jó testvérei az Elsőszülöttnek, a föl-támadott Krisztusnak. És jó gyermekei neki, a mennyország Királynőjének. Amen.

Szeptember 13.

ARANYSZÁJÚ SZENT JÁNOS püspök, egyházatya

Szentlecke *IKor 4,1–5.*
Evangélium *Jn10,10–18.*

Testvéreim! Aranyszájú Szent János¹ a keleti Egyház nagy szentje. Ahogyan Nyugaton van a négy nagy nyugati egyházatya: Ambrus,² Jeromos,³ Ágoston⁴ és Nagy Szent Gergely,⁵ ugyanígy megvan az Egyház keleti felének is a négy nagy egyházatya, két Gergely,⁶ Vazul⁷ és ez a János,

¹*Antiochia, Szíria, 344–347 között – †Komana, 407. szeptember 14.

²lásd december 7-én

³lásd szeptember 30-án

⁴lásd augusztus 28-án

⁵lásd szeptember 3-án

⁶Nazianzi, lásd január 2-án; és Nisszai

⁷lásd január 2-án

az Aranyszájú. Aki majdnem ugyanazokban az években élt, mint Jeromos, Ambrus és Ágoston, csak Keleten.

A szíriai Antiochiában született, s úgy indul az élete, mint akkoriban szokás volt. a keresztény szülők kicsi korban nem kereszteltették meg a gyereket, mondván – amit olykor ma is mondanak –, majd ha felnő. Majd ha ő maga akarja.

János 18 éves volt, amikor megkeresztelkedett. De addigra ő már szereti Krisztust, már kezdi megismerni a Szentírást. Ügyvéd lett, s ragyogóan indul a pálya. Egyetlen gyerek, a mama özvegy, gazdag, minden adva van, hogy ott, Antiochiában berendezzen magának egy ragyogó ügyvédi irodát és problémátlan legyen az élete.

De nem ez történt, hanem kezdte mondani a mamának: „Édesanyám, nekem nem az ügyvédi pálya való... ez nem való nekem... – csinálom, de nem való nekem!” – És amikor a mama meghalt, föl is számolt mindent és elment remetének.

Azután néhány év múlva rájött, hogy nem bírja a remeteséget. Azt az aszkézist, azt a keménységet, azt a böjtölést, amit az aszkéták élnek, hosszasabban nem bírja. – Visszatért Antiochiába.

A püspök pedig észrevette, hogy nem akárci ez az ember. Maga mellé vette, s egyszer csak kezdte neki mondani: Já-nos! Nem akarsz nőszülni? – Nem. – Mit akarsz? – Oda aka-rom adni az életemet az Úrnak. – János, akkor... én fölszen-tellek téged pappá. És megbízlak azzal, hogy – öreg ember vagyok én már, nagyon nehezemre esik a prédikáció – be-szélj helyettem!

Amikor János megszólalt a templomban, az emberek föl-kapták a fejüket: hogyan beszél ez az ember! Nekünk szól, nekem szól, az életről beszél, és nem tudom miért, de tőle el tudom fogadni azt, amit ha valaki más mond, csóválom a

fejemet, hogy mondja, mondja, jól van, csak mondja! Ő meg, ha megszólal, érzem a lelkiismeretem szavát, hogy meg kellene tenni, amit mond!

12 évig prédikált Antiochiában. Megtérések történtek, és az emberek elkezdtek törődni egymással. Ennek persze híre ment. Konstantinápolyban, a császári udvarban az illetékesek úgy gondolták, hogy amint a pátriárka lehunyja a szemét, ez a János lesz az utód, mert mekkora dicsőség lesz őfelségének, ha elmondhatja, hogy az ő udvari főpapja az egész világ legjobb szónoka. Ékessége lesz a birodalomnak.

János persze sejtette ezt, és nem akarta. Tiltakozott is, ahogyan tudott, de belátta, hogy itt az Úr akarata működik, nem térhet ki előle. Ment és Konstantinápoly püspöke lett.

S mint nemegyszer megtörtént, a hatalom csalódott: János püspök nem lett az udvar fényessége. Első intézkedéseivel az elődje után ottmaradt pompás pátriárkai udvartartást megszüntette. Elbocsátotta a cselédeket, fölszámolta a palotáját, mondván, én a megfeszített Krisztus apostola vagyok, nem őfelségének a tartozéka.

Prédikációi hatására Konstantinápolyban megismétlődött az, ami Antiochiában történt, az emberek fölfigyeltek rá, a szegények is, a gazdagok is. Kórházakat kezdtek alapítani, menhelyeket nyitni, gazdag emberekben, akiknek korábban eszébe nem jutott, hogy a koldushoz közük van, János prédikációi után megmozdult a lelkiismeret.

Mivel nem kímélte a császári udvart sem, éreznie kellett, hogy egyre inkább sodródik egy olyan helyzet felé, mint Ke-resztelő Jánosé¹ volt a Heródes udvarával szemben. Ott He-ródiás, itt a császárné próbálta elhallgattatni a prófétát; a császár tehát száműzte Jánost.

¹lásd augusztus 29-én

Ám még aznap éjszaka, amikor Jánost elhurcolták a városból, koraszülést szenvedett a császárné és meghalt a gyermek. Akkor az asszony ráeszmélt, hogy ez nem véletlen: „Én vétettem az Úr ellen, meg az Ő fölkentje ellen, János püspök ellen”. – Visszahívták Jánost.

Ő pedig folytatta prédikációit, és próbált meggyőzni min-denkit: „Értsétek meg! Ha az evangélium elhangzott, ha Krisztus meghalt értünk, akkor mi nem élhetünk úgy, aho-gyan élünk!” – Megint nem viselték el, ismét számúzták Já-nost, s ebből a számúzetésből többé nem tért vissza. Idegen-ben halt meg.

Ránk hagyta a prédikációit, amit gyorsírók ott helyben, melegében följegyeztek. Olvasva még ma is szíven üti az embert, hogy mi mindent látott ez a püspök, mi mindent át-élt és mennyire hitelesen tud beszélni.

A hasonló típusú szenteket is látva ma azért imádkozunk, hogy akik püspökök lesznek, főleg akik egy ország első fő-papjai lesznek, el ne vétsék a feladataikat. Vegyék észbe, hogy nem óriási lehetőséget kaptak a hatalomra, hanem nekik megadatott a pozíció, amiből a hatalmasokhoz is szól-hatnak. Mert el kell mondani a hatalmasoknak is az evangé-liumot, hogy a lelkiismeretekben fölébredjen: felelősek va-gyunk egymásért. Mindannyian. A kicsinyek a nagyokért, a nagyok a kicsinyekért.

Amit persze nem kellemes dolog hallani, nem könnyű elmondani. De kérjük meg Aranyszájú Szent Jánost, imád-kozzon az Egyház mai főpapjaiért! Hogy olyanok tudjanak lenni, mint ő. Mert akkor a hívőnek könnyebb jó hívőnek lennie, aki pedig még kacskaringós utakon jár, annak könny-nyebb megtérnie. Amen.

Szeptember 15.

FÁJDALMAS BOLDOGASSZONY

Szentlecke *Jud 13,22.23–25.*
Evangélium *Jn 19,25–37.*

Testvéreim! A Fájdalmas Boldogasszonyt Hétfájdalmú Szűznek is hívjuk. Képeken néha úgy látható, amint hét kard vagy tör hatol az ő szeplőtelen szívébe. Hét fájdalmat mon-dunk, hogy ezzel kifejezzük, hogy az a kehely, amit a Szűz-anyának kellett kiinnia az ő szent Fiával, a fájdalom teljes-ségét¹ tartalmazta.

A hagyomány meg is nevezi e fájdalmakat a Szűzanya életének eseményeit sorolva: bemutatták a kicsi Jézust a templomban és hallotta Simeon jövendölését (1); menekülni kellett Egyiptomba (2); a 12 éves Jézust elveszítették (3); majd 20 év múlva a keresztút, ahol a Szűzanya találkozott Jézussal (4); a Golgotán látta, ahogy megfeszítik (5), leve-szik a keresztről és odateszik az ölébe (6), végül eltemetik (7). Ezek Mária életének legnehezebb, legfájdalmasabb pil-lanatai.

Az asszonyok, édesanyák, feleségek – minél idősebbek, annál inkább – érzik a rokonságot a Hétfájdalmú Szűzzel. De mi emberek tudunk farizeusok lenni ezzel a témával kap-csolatban is. A minap hangzott el a rádióban egy érettnék tű-nő, öreg ember szájából: „Ahányszor én azt

¹A hetes szám a számszimbolikában a teljesség jelképe. Mária élete egyszerre a boldogság és a fájdalom teljessége, ezért mondjuk őt Fáj-damas Boldogasszonynak. A „Fájdalmas Anya” a szó szoros értelmében a kereszt alatt álló Mária neve. A „Hétfájdalmú” abban az értelemben neve Máriának, hogy élete a szenvedés teljessége is volt.

hallom a Szent-írásból, hogy Isten úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda... engem mindig elönt a harag. Ennekem ilyen Isten nem kell!” – Ennek logikus folytatása, hogy kicsoda fiú Jézus, hogy ilyen fájdalmakat okoz az édesanyjának. Mi-ért nem kímélte meg?

Azonban megváltó Krisztust nem az Atya gyötörte halálra, hanem mi, emberek. A Szűzanya fájdalmát nem a Fia okozta, hanem mi, emberek, akik elbántunk a Megváltóval. Az Atya valóban szereti a világot, hiszen nem semmisítette meg a Földet; sőt megteremtette, előre tudván mindazt, ami történni fog. És éppen a bűn és a gonoszság áradata fölött mutatta meg túláradó irgalmát, és a fájdalomból fakasztotta a boldogságot.

Ezen az ünnepen mi, katolikusok próbáljunk egy kicsit jobban figyelni a Szűzanyára. Imádságainkban is, de főleg a szentmisében kézbe vesszük mi is az ő szent Fiát, és próbálunk annyit mondani – inkább a bánatunkkal, mint a nehezen található szavakkal –: „Ne sírj! Mert mi nem bántani akarjuk a Fiadat! Aki neked is a legdrágább, nekünk is drága. Nézd csak, szentmisét mutatunk be. Először a kenyeret és a bort, azután a konszekráció után magát a te Fiadat próbáljuk úgy kézbe venni – ölbe venni! –, ahogyan te tetted. És megpróbálunk hitet, szeretetet, alázatot, engedelmisséget tanulni tőled, Szűzanyánk, te fájdalmas Boldogasszony! Nem fájdalmat akarunk okozni sem a Fiadnak, sem Neked, sem egymásnak – hanem szolgálni akarunk.”

A templomunknak van egy Fájdalmas Szűzanya képe. Amikor ezt a templomot építették a jó pálos atyák, Sasvárról, a Fájdalmas Szűz kegyhelyéről kértek másolatot ide. Azután arra a helyre, ahol a hagyomány szerint a török idők előtt Mária-kápolna állt, mellékoltárra tették a képet. És itt is megkaptuk a képből.

Ez a szentmise most legyen részünkről az alázatnak, a vigasztaló szeretetnek és megbánásnak a bizonyosága. Segítsen nekünk a Szűzanya, hogy jók tudjunk lenni, megtegyük Isten parancsait. Jók tudjunk lenni egymással! S tudjunk segíteni a szenvedőkön! Mert a fájdalmat itt a Földön nem lehet elkerülni, de a megváltás nagyobb tapasztalatai közé tartozik a Megváltóval megosztott fájdalom. Amikor az ember fölfedezi, hogy engem most bántottak és nagyon fáj..., vagy megbetegedtem és rettenetesen félek a haláltól – előre tudom, hogy nagyon kínos lesz az, amíg én elérkezem odáig, hogy elsóhajthatom a saját „beteljesedett” szavamat –, de ez nem rossz! Odaadhatom a megfeszített Krisztusnak a halálfélelmemet és szenvedéseimet, mondván, Jézusom, most, amikor annyira félek – vagy valami annyira fáj! –, engedd meg, hogy Veled együtt szenvedjek!

Ez a megváltás misztériuma, hogy erő fakad abból, amikor az Úr Krisztus egy ilyen lelket magához emel, eggyé válik vele és azt mondja: „Köszönöm a följánlásodat, és ak-kor most engedd meg, hogy a megváltó szenvedést benned folytassam. Egész a világ végezetéig.” Segítsen nekünk a Szűzanya jónak lenni és jól szenvedni, amikor kell. Amen.

Szeptember 16.

SZENT KORNÉL PÁPA ÉS CIPRIÁN PÜSPÖK vértanúk

Szentlecke *2Kor 4,5–12.*
Evangélium *Lk 22,23–32.*

Testvéreim! Szent Kornél pápa¹ és Ciprián püspök² 5 év különbséggel lett vértanú, abban 250 és 260 közé eső évtizedben, amikor Decius és Valerianus voltak a római császárok és nagyon súlyos évtizede volt ez az Egyháznak.

Fábián pápa 15 évig uralkodott, aránylag csöndes időszakban, amikor az Egyházzal nem törődött a hatóság. De 250-től a birodalom hatalma elkezdett az Egyház ellen fordulni. Először megölték Fábián pápát, azután két évenként a pápákat, Fábián után elsőként Kornélt. 258-ban adta ki a császár a rendeletet, hogy nemcsak a pápát, hanem a klérust – püspököket, papokat diákonusokat – is ki kell irtani. Ennek az áldozata lett Ciprián püspök.

Közben az Egyházban fölvetődött két kérdés. Az első: Megmarad-e az Egyház ilyen körülmények között? Mert ha így folytatódik, egyszer csak az a rendelet fog elhangzani, hogy akiről a kereszténység gyanúja fölmerül, ki kell irtani! Írماغja ne maradjon a kereszténységnek. Az első kérdés ez volt, hogy megmarad-e a kereszténység?

A második kérdés: mi legyen azokkal, akik nem mertek meghalni Krisztusért? Mi legyen a hittagadókkal, akik – a kínzásoktól félve vagy azok alatt megtörve – letagadták vagy megtagadták keresztény voltukat? Súlyos volt a kér-

¹†Centumcellae, Róma közelében 253.

²*Karthágó, Észak-Afrika, 200/210. – †Karthágó, 258. szeptember 14.

dés, mert fölvetődött az a válasz is, hogy aki nem vállalja a vértanúságot, az nem méltó arra, hogy keresztény legyen. Azaz Krisztus Egyháza a vértanúké, az összes többi tünjön el, és inkább meg se keresztelkedjék, mint hogy kitegye magát a hittagadásnak.

Veszedelmes volt a pillanat. Mert utólag nézve, ha ezt az álláspontot teszi magáévá a pápa és a klérus, az Egyház kihal. De jött Kornél pápa, és nyilván sok-sok imádság, sok-sok szenvedés után arra az álláspontra jutott, hogy Krisztus Egyháza nem csak a vértanúké, hanem az emberé. A bűnbánóké is. Azoké is, akik gyöngeségből hittagadók lettek, de megbánták. Kornél pápa ismerte az evangéliumból Pétert, aki megtagadta az Urat, és mennyire megsíratta a tagadását! Ezért úgy rendelkezett, hogy aki félelemből megtagadta a hitét, de bánja, jöjjön vissza, megfelelő elégtétel után vissza-fogadjuk. És az Egyház megmaradt.

Megmaradt, mert a vértanúk nem a saját emberi erejük-ből halnak meg, hanem megkapják az erőt onnan felülről, és a vértanúk vére magvetés. A halálnak meg az életnek csodálatos találkozása ez, amit nem lehet a természet rendjéből megérteni.

De nem véletlen, hogy az Úr Krisztus maga a Miatyánkban megtanított minket a kérésre: „Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy ..., ne vígy minket a kísértésbe!” Azaz: Istenünk, óvj meg minket az olyan szorongató helyzetektől, amikben mi a saját erőnk-ből nem tudunk helytállni. Főleg akkor, amikor a lét és nem-lét kérdése így vetődik föl: „Keresztény vagy? Akkor megöllek!”

Ez a két vértanú imádkozzon értünk, mai keresztényekért, mai katolikusokért, hogy tudjunk hinni és tudjuk őrizni a hitet, s érezzük meg a felelősséget, hogy nemcsak a vértanúk vére magvetés, hanem a keresztények élete is! Amen.

Szeptember 17.

BELLARMIN SZENT RÓBERT
püspök, egyháztanító

Szentlecke *1Kor 4,1–5.*
Evangélium *Jn 10,10–18.*

Testvéreim! Bellarmin Szent Róbert a hitvédők fejedelme. Az egyháztanítók között ő az, aki a 16. században vette a fáradságot és végiggondolta mindazt, amit a kor tévedői fennen hirdettek, és elmondta, hogy az Egyház ezekről a kérdésekről igazában mit is tanít.

1542 és 1621 között élt. Ezek az évtizedek a reformációnak a nagy évtizedei, meg a Trienti Zsinaté. Kiderült, hogy keresztények – akiket mind a Szentháromság nevében kereszteltek meg – tudnak fegyvert rántani egymás ellen! És tudnak nagyon gorombán vádaskodni. Tudnak olyanokat mondani egymásnak, hogy te gazember vagy! – és viszont: te meg eretnek! Az eretnekek – a protestánsok – egymás után adtak ki könyveket arról, hogy ami a Jelenések könyvében meg van írva mint iszonyat, borzalom és botrány, azt a katolikus egyház műveli, sőt az maga a katolikus egyház. A pápa az Antikrisztus.

De kiderült, hogy amíg kölcsönösen vádolják egymást az emberek, addig csak a hangzavar nő meg életek vesznek el, és akik nem keresztények, azok először megdöbbenve, aztán gúnyolódva mutogatni kezdenek rájuk: Ennyit ér a megváltás?! Mi, a magunk pogányságában nem csináljuk azt, amit ti, keresztények műveltek.

S akkor küldi az Úr, s fölneveli magának jezsuita szerzetesként a ma ünnepelt szentet, Bellarmin Róbertet, aki nem vádaskodott, hanem elkezdte olvasni az eretnekek mű-

veit. És lépésről-lépésre rájött, hogy hol ficamodik ki a kereszténység, hol üt be valami olyan vakság, mely a szentírási szövegből a maga tévedését vezeti le. Meg tudta mutatni: itt van a logikádban a baj! Vagy: itt van a beszédedben valami... – nem veszed észre a belső ellentmondást?! – El-kezdte tanítani a római kollégiumban az ott tanuló nemzet-közi diáksereget arra, hogy, fiaim, ha hazamentek, ne vádas-kodjatok, ne átkozzátok azt a másikat, hanem kezdjétek el elmondani nekik: „Ide figyelj! Gondold velem végig. Amit te tanítasz, ha azt a végső következményekig végiggondolod, abból ez jön ki.” Vagy: „Figyelj ide! A kiindulási pont, ahonnan elindulsz, nem jó. Ha pedig nem jól indultál el, utána teljesen logikusan következtethetsz, a végeredménye nem lesz jó! Fiaim! Gondolkozzatok! És tanítsátok meg gondolkodni azokat, akik ellenfélként vagy eretnekként állnak veletek szemben.”

Akkor ez hallatlan újdonság volt! És termékeny. De azért Róbert tudta és tanította: Vigyázat! Itt nem én vagyok az okos, és amikor a tanító Egyház tévtanítókkal találja magát szemben, akkor nem az a kérdés, hogy melyikünk a nagyobb, hanem az a kérdés, hogy az igazsággal mi van?! Az igazsággal, aki az Úr Krisztus maga!

Ez manapság is hallatlanul fontos. Mert egyelőre a sok-sok szekta, a sok ilyen-olyan-amolyan vallási csoport, mind abból indul el: én megtaláltam az igazságot, és az összes többi téved, csaló, ilyen-olyan-amolyan; és első közöttük a római katolikus egyház. – Amennyiben erre hasonló stílusban válaszol az Egyház, ebből polgárháború van. De nem könnyű, igen nagy türelmet igényel, hogy annak a másikkal a téves gondolatmeneteit az Egyház végig gondolja. És elkezdje szeretettel megmutatni először a saját növendékeinek: figyelj! ha vele találkozol, arra kell figyelned, hogy ...

és rámutat a tévedésre. Vagy ha az a másik – az a tévtanító – egyáltalán hajlandó szóbaállni az Egyházzal, hallatlan nagy türelemmel kell segíteni, hogy belássa a tévedését. Oda pedig végképp a Szentlélek kegyelme kell, hogy az Egyház szelíd tudjon maradni, alázatos tudjon lenni, és az a másik meg tudja érezni: itt most nem a fölényt akarják demonstrál-ni, hanem az igazságot próbálják mente-ni; számomra is, aki egyelőre tévedésben vagyok.

Nem könnyű dolog ez; a II. Vatikáni Zsinat óta az Egyház ezt hangsúlyozottabban mondja. És elsősorban a püspököknek a dolga, akik a legfőbb tanítók az Egyházban.

Ma is tart még az őszi Püspökkari Konferencia. Kérjük meg Bellarmin Szent Róbertet, imádkozzon a világegyház összes püspökéért, s különösen a magyarokért, hogy az igaz-ságnak tudjanak – ha kell – a védői lenni. Szelíden, alázat-tal, mint Szent Róbert tette. Amen.

Szeptember 19.

SZENT JANUÁRIUSZ püspök, vértanú

Szentlecke *2Kor 4,7–15*.
Evangélium *Jn 12,24–26*.

Testvéreim! Szent Januáriusz a nápolyiak szentje.¹ Akire ők nagyon régóta, az 5. század óta úgy tekintenek: ő a mi patrónusunk, aki velünk kommunikál. Minden évben kétszer jelet ad nekünk, figyelmeztet, vagy örvendetes jelet ad, hogy veletek vagyok, ne féljete!

Ez a jel a vércsoda, amiről mi szinte soha nem hallunk. Azért nem, mert a hitetlen ember, amikor hall az Isten dolgairól, nevetni kezd, gúnyolódni kezd, vagy tagadja a csodát, mondván, hogy ilyen nincs. S ha odateszik az orra elé – nézd, lehet hogy szerinted ilyen nincs, de figyelj csak, nézd meg, itt van, történik; és tényleg történik – akkor a hitetlen lélek elmegy és hallgat, mondván, amiről nem beszélek, az nem létezik.

Ez történt és történik Januáriusszal, aki az utolsó keresztényüldözésben lett vértanú. Abban az időben, amikor még nem lehetett sejteni, hogy 15 év múlva mi történik, de már élt, már fiatal ember a Konstantin. Diocletianus, a császár még úgy érezte, hogy neki igazában egy ellensége van, a keresztények, akiket ki kell irtani. És ha 50 évvel korábban úgy gondolták, hogy ki kell irtani a pásztorokat, Diocletianus most úgy gondolta, hogy ha a pásztorok kiirtása nem vezetett eredményre, akkor irtsuk ki a nyáját.

¹†Puteoli, Nápoly közelében, 300 körül
356

Az Egyház ezt is túlélte. Januáriusz, aki püspök volt, amikor hírére vette, hogy diákonusait meg híveit egy csoportban fogták el, börtönben tartják, és ki fogják őket végezni, úgy érezte, mindegy, hogy ebből mi lesz, nekem ott kell lennem a bárányaim mellett. Ment, és ott a börtönben bátorította őket. Mellettük volt. Aminek az lett a vége, hogy őt is megfogták, vadállatok elé vetették őket, de a hóhérok és a nézők legnagyobb ámulatára – amint ez nemegyszer megtörtént – amikor rájuk eresztették a vadállatokat, azok nem bántották őket. Az oroszlánok meg a párducok mint a macskák odabújtak a lábukhoz, és nem bántották őket.

Ha ebbe egy kicsit belegondolunk, megdöbbenünk, hogy micsoda jeleket kapott az akkori világ is. És nem arra következtettek a jelekből, hogy ki lehet az az Úr, akinek a hívei, íme, a szemünk láttára érintetlenek maradnak, nem! A jelenlévő bíró kiadta a parancsot, hogy tereljék el a vadállatokat, a keresztényeket pedig dobjátok tűzbe. – És nem égtek meg! Erre az volt a következő parancs: fejezzétek le őket.

Januáriusz vérére egy asszony fölfogta, mert a keresztények akkor már tudták, hogy akik a véruket ontották Krisztusért, azokban olyan erő van és olyan közbenjáró hatalmuk lesz, amikor odaérnek az Úrhoz, hogy velük kapcsolatban kell maradni.

A nápolyiak maradtak is Januáriusszal. Ő pedig esztendő-ről esztendőre jelét adta és adja annak, hogy ezt a kapcsolatot én is őrzöm veletek.

Abban az üvegedényben, amelyben összeszáradva őrzik a véreket, a mai napon – meg májusban – a vér friss embervérré változik. Annak jeleként, hogy jelen vagyok, veletek va-gyok! Ne féljétek!

Erre a 18–19. században az volt a hitetlen világnak a reakciója, hogy ez szemfényvesztés, ilyen nincs. A legkülönbözőbb magyarázatokkal próbálták csalássá minősíteni a vércsodát. Utoljára azt mondták, hogy igen, amikor annyian összegyűlnek a templomban, a páratartalom odáig emelkedik, hogy folyékonyvá válik az üveg tartalma. Igen ám, csak amikor felfedezték a vér összetételét és mikroszkóp alá tették ezt a vért, ami a Januáriuszé, kiderült, hogy igazi, friss embervér. Nem bűvészmutatvány, hanem igaz.

Az Egyház keresi a kapcsolatot a szentekkel. És a szentek visszajeleznek: ne féljete! Merjünk a szentjeinkhez imád-kozni! Amikor érezzük, hogy segítettek, merjük nekik meg-köszönni! És ma a nápolyi testvéreinkkel együtt hálát adunk az Úrnak Januáriuszért, és kérjük, hogy segítsen nekünk – a világ hitetlenségei közepette meg a világ gonosz elhallgatásai közepette – beszélni az Úr igazságairól, meghallani Krisztus igazságát és élni a szentek életét. Amen.

Szeptember 20.

KOREAI VÉRTANÚK

Szentlecke *2Tim 2,8–13; 3,10–12.*

Evangelium *Jn 15,18–21.*

Testvéreim! Ha megnézzük a térképet, az eurázsiai kontinens keleti vége Korea. Utána már csak a tenger meg Japán következik. A kereszténység a 18. század végén kezdte megérinteni Korea népét. Azt a keleti kultúrát, amelyik a sa-ját hagyományai, sőt a saját írott hagyományai

358

szerint több mint háromezer éves. Egy ősi kultúra, de Kelet, ahol a népek, országok úgy gondolkodtak, hogy nekünk nagyon gon-dosan őrizni kell magunkat, mert jaj nekünk, ha idegenekkel kapcsolatba kerülünk.

Ugye Kína megépítette a maga több ezer kilométeres nagy falát, nehogy idegenek be tudjanak jönni vagy tőlük valaki ki tudjon menni. Ugyanezt Korea aránylag egyszerűen meg tudta oldani, mert csak egy pár száz kilométeres szakaszt kellett biztosítani, egyébként tenger veszi körül az országot, és szellemileg szinte légmentesen el lehetett zárni a félszigetet a kontinenstől.

1791-et írtunk mi, európaiak, amikor egy koreai férfi Kínában járva fölfigyelt a kereszténységre, és megkeresztelkedett. A koreai misszió egyedülálló sajátága, hogy nem idegenből jött papok kezdték hirdetni az evangéliumot, hanem bennszülött, odavaló, egyszerű laikus hívő.

Amikor megismerjük e koreai vértanúk történetét, jobban el tudjuk képzelni, hogyan is terjedt a kereszténység a kezdetek kezdetén a Római Birodalomban. – Ugyanis akkor is, most is családok tértek meg. Az az egy férfi, aki Pekingben megkeresztelkedett és hazament, először a családjában kezdett misszionálni. Pontosabban először a család vette észre, hogy másként viselkedik, mint eddig. A családfő, a legidősebb férfi számon kérte: hogyan lehetséges, hogy te nem végzed a mi háromezer éve szokásos szertartásainkat; mit csinálsz te térdén állva? Nálunk ez nem szokás! Akkor ez a fiatalember – nyilván annak, akiben a legjobban megbízott a családon belül – elkezdte mondani, hogy amikor térdelek, imádkozom. Mégpedig az élő Istenhez imádkozom. A föltámadott Krisztushoz imádkozom. – Így kezdte hirdetni az evangéliumot.

1791 után majdnem 30 év telt el, míg az első európai misszionáriusnak sikerül „beszöknie” Koreába. A határ még

változatlanul zárva volt, meg is ölték. Száz évvel később, 1836-ban szentelődött föl az első koreai pap, akit név szerint ismerünk, és róla nevezzük el az egész csoportot: Kim Szent András és társai.

Kereszténnyé lenni Koreában 1886-ig életveszélyes volt, annyira, amennyire csak a legvadabb római birodalmi üldözések idején. Akiről megtudták, hogy keresztény, abban a pillanatban államellenes összeesküvőnek, a társadalom fölforgatójának, idegenek csatlósának bélyegezték – amiket mi is hallottunk, nem is egyszer –, és üldözték.

1984-ben, tehát 16 évvel ezelőtt, amikor II. János Pál pápa meglátogatta Dél-Koreát – Észak-Koreába be nem tehetette a lábát! –, a fővárosban, Szöulban 103 név szerint és pontos adatokkal ismert vértanút avatott szentté. De hozzátette: „Testvéreim, ti itt Koreában és ti mind szerte a világon, ehhez a 103-hoz még gondoljátok hozzá azt a többi körülbelül ötezer vértanút, akiről a koreai hagyomány tud, meg azokat, akiket egyelőre csak az élő Krisztus ismer. Akik abban a 100 esztendőben életüket adták a hitükért.”

Távol-Keleten ma sem veszélytelen kereszténynek lenni. Koreában talán már nem, de Kínában veszélyes dolog. És mi igazában nem is tudjuk, hogy mi minden történik ott, messze, Keleten. De az Úr nevének a dicsérete már hangzik.

Azt jó tudnunk, hogy a kereszténység terjedése ma is nagyon komolyan a családhoz kötődik. Nálunk úgy, hogy a család megőrzi a katolikus hitet, másutt úgy, hogy egy családtagtól elfogadja az egész család Krisztust.

Kérjük meg ezeket a koreai szent vértanúkat, hogy értünk is imádkozzanak! Mert azt, hogy Távol-Keletért imádkozza-nak, hogy Koreát vegyék a gondjaikba, nem kell tőlük kérni. Ez nekik természetszerűen adódik a szeretetben, a mennyországban. De adjunk értük hálát! És néha az imádságainkban szólaljon meg a kérés: Szentlélek Úristen!

Napkelettől nap-nyugatig nyisd meg az emberek szívét,
hogy befogadják az evangéliumot! Amen.

Szeptember 21.

SZENT MÁTÉ
apostol, evangélista

Szentlecke *Ef 4,1–7.11–16.*
Evangélium *Mt 9,1–13.*

Testvéreim! Megint Kafarnaumban vagyunk. Az Úr már elmondta a hegyi beszédet, és Kafarnaum már tele van a hírekkel..., annak a csodálatos éjszakának az emlékével is, amelyik talán minden kafarnaumi családot megajándékozott egy-egy meggyógyított beteggel. De Máté még ott ül a vám-asztalnál. Hivatalnok. Mégpedig kishivatalnok, aki konkrétan vesződik az ügyfelekkel, akik a Jordán túlsó oldaláról, egy másik országból jönnek, és ha át akarnak haladni Kafar-naumon, vámot kell fizetniük.

Mennyit kellett vajon veszekednie a pénzváltások miatt?! Mert ki ilyen, ki olyan pénzt hozott, kinek volt pénze, kinek nem volt pénze, ki próbálta őt megvesztegetni... közben ő maga tudta: a létem, a családom élete függ attól, hogy a napot nyereséggel vagy veszteséggel zárom. Mert neki időnként el kellett számolnia a fővámossal, egy olyan Zakeus-típusú fővámossal. – És ez csak a kisebbik baja. A nagyobbik baja, hogy szombatoként nem mehet a zsinagógába, mert vámos. Onnan ki van taszítva. Sőt! Neki át-átfut a szíven a félelem: mi lesz velem, ha meghalok?! Vajon a Magasságbeli, az Úr nem taszít-e el magától, mint ahogy a népem kitaszított magából?

Ott ült a vámnál, és egyszer csak hallja Jézustól a szót: Kövess engem!

Ez életének óriási pillanata volt, mert ő tudja, mennyire nem természetes, hogy vele szóba állt az a Jézus, aki arról

beszél, hogy boldogok a szelídek, az irgalmasok, a tisztaszívűek... – Otthagytá a vámasztalt, követte Jézust, és ami-kor félve azt mondja Jézusnak: Eljönneél hozzám este vacso-rára? – Persze – hallja a választ.

És azon az estén csodálatos vacsora zajlott le Máté házában, ami már előrevetítette az Utolsó vacsorát. Máté, a vendéglátó már eldöntötte a szívében: én reggel elmegyek itt-honról. Neki ez az utolsó vacsorája a régi életében, és boldog. Mert látja, hogy Jézus nem kéri tőle a könyvelést. Nem követeli tőle az elmúlt évek számadásait... semmit. Máté tapasztalja, milyen az isteni irgalom. Mi történik, ha valaki meghallja a hívó isteni szót és befogadja.

Máté újjászületett. Ez a boldog öröm, hogy irgalomra leltem, egész evangéliumában ott él. Úgy, ahogy a próféták ezt jövendölték. Mert Máté az az evangélista, aki újra meg újra hozzáfűzi a történetekhez: „mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr megmondott a próféták szavával... Izrael! Halld meg, hogy ez a kafarnaumi illetékes-gű Jézus a Krisztus...! Halljátok meg!”

Pünkösd után Máté Kelet felé ment, nem Indiába, hanem minden jel szerint a Babilóniában élő zsidókhoz. Az evangéliumát is a zsidóknak írta. – És megölték. És ő boldogan halt meg azért a Krisztusért, akiről hirdethette: „Emberek! Helyettünk a Krisztus meghalt, megváltott minket! És az irgalom nemcsak nekem szól, hanem mindenkinek. Legyetek bátrak az irgalom befogadásában, és legyetek boldogok, mert akinek az Úr megbocsátotta a bűneit, az bocsánatot nyert. Az fölállhat bűnei vámasztalától és otthagynat minden-t, ami addig rossz volt az életében.”

Adjunk hálát az Úrnak Szent Mátéval együtt az irgalomért. És kérjük meg Mátét, imádkozzon a zsidókért velünk együtt. Hogy meghallják, hogy a megfeszített Jézus a Krisztus, a Messiás, akinek irgalma nekik is szól. Amen.

Szeptember 24.

SZENT GELLÉRT ÉS TÁRSAI püspökök, vértanúk

Szentlecke *2Tim 4,1–8.*
Evangélium *Jn10,11–18.*

Testvéreim! A szentek a mennyországban látják, hogy az alapvető problémák itt a Földön egy fikarcnyit sem változnak. Ez a magyar szentekről is elmondható, azokról, akik itt, ezen a földön lettek szentek. Ők látják, hogy a Kárpát-medencében a bajok ugyanazok maradnak.

Ennek nagy példája Szent Gellért, aki nem magyarnak született, de itt, nálunk teljesedett be az élete.¹ Innen, az Egyetemi templomtól 10–15 perc alatt oda lehetne érni a helyhez, föl a Gellért-hegyre a Szent Gellért-szoborhoz, ahol ő vértanú lett, nem egyedül, hanem 7–8 másik püspököt – majdnem az egész akkori püspöki kart – vele együtt ölték meg.

Az 1046-os évet írták. 8 év telt el Szent István halála óta, és úgy tűnt, túl erős még a pogányság emléke, illetve nagyon sokan, akik talán már kereszténynek születtek, valahonnan kapták az ötletet, hogy minden bajnak oka a kereszténység. Ez a 8 év úgy telt el, hogy igazában nem tudták betölteni a királyi széket: aki bírta, marta, illetve ha valaki éppen ott ült a trónon, akkor mindenki nekiesett: mit keresel te ott, tulajdonképpen?!

És akkor, a püspökök úgy érezték, be kell avatkozniuk. Hányszor, de hányszor adódott ilyen eset a történelemben, amikor az Egyház és a püspökök szót emeltek a közhatalom

¹*Velece (Itália), 980 körül – †Buda, 1046. szeptember 24.

viselőihez: Vigyázzatok! – Meg is kapta érte az Egyház a vádat, hogy micsoda hataloméhség! – Dehogy hataloméhség ez! Csak amikor azt látja az Egyház, hogy emberek képte-lenek megoldani a problémákat, akkor megy és kezdi hirdet-ni: „Legyetek igazságosak, igazat mondjatok, ne lopjatok, ne öljetek, ne paráználkodjatok! Istenfélelemmel és krisztusi szeretettel gyakoroljátok a közhatalmat!”

Gellérték ezt próbálták megtenni. Azzal a szándékkal indultak el, hogy tárgyalásokat kezdenek Vazul unokáival a trónöröklésről, de nem találkozhattak. A püspököket a Gellért-hegyen ma hajnalban megölték, András, Béla és Levente pedig a nap folyamán érkezett ide, a pesti révhez. Ha találkoznak, valószínűleg elindul a vég nélküli tárgyalás, hogy vajon pogány módon vagy Európához tartozva, katolikus keresztényként kell-e folytatni az ország életét. Nem találkoztak, de András, Béla és Levente – látván a vértanúk holttestét – rájöttek, hogy a pogánysággal be kell fejezni minden kapcsolatot. Mert ha ezekkel a püspökökkel, akik nem hatalmat akartak, hanem jót akartak, így bántak a pogányok, akkor nem tárgyalópartnerek.

A mennyországban Gellért is, meg a társai is pontosan látják, hogy a magyarság megint hasonló helyzetbe került. Ezért lehet őket segítségül hívni, megkérni, hogy imádkozzanak azokért, akik ma a közhatalom birtokában vannak! Akinek hatalom kerül a kezébe, nagy kísértést érezhet arra, hogy – túltéve magát minden erkölcsi törvényen – bebiztosítsa a tulajdon jövőjét. Imádkozzunk értük, hogy el ne felejtsek: közhatalmat birtokolnak, amiért elszámolási kötelezettségük van az Úr Krisztus színe előtt, és mindenkiért felelősek! A legkisebb magzatért is, a hontalanokért is, a hajlék-talanokért is, az öregekért is.

Megköszönjük az Úrnak Szent Gellértet, és fohászkodjunk: Szent Gellért és ti, akik vele együtt lettetek vértanúk, könyörögjetek értünk! Amen.

Szeptember 26.

SZENT KOZMA ÉS DAMJÁN orvosok, vértanúk

Szentlecke *Fil 2,1–11.*

Evangélium *Mt 10,5–10.16–20.*

Testvéreim! Szent Kozma és Damján ikertestvérek voltak és orvosok. A 3. század közepe után éltek a Római Birodalom keleti felében, a mai Kis-Ázsiában. A sírjuk Rómában van.¹

A környezetük arra figyelte föl, hogy ez a két orvos nem kér pénzt a betegektől, de gyógyítanak. És ez akkor nagyon feltűnő volt. Mert – mint a mai világ is mutatja – úgy tűnik, a gyógyítás tudománya jó üzlet. Még akkor is, ha ezt valaki becsülettel csinálja.

Ők ketten gyógyítottak. És amikor megkérdezték tőlük: „Ti miért nem fogadtok el pénzt? Ennyire maflák vagytok? Hát ennyire nincs érzéketek a realitások iránt?” – Ha egyáltalán erre válaszoltak, azt válaszolták: „Mi nem üzletből csináljuk, amit csinálunk. Hanem mi megtanultuk azt, hogy a Szentlélek a maga szeretete meg a bölcsessége szerint adja az ajándékait, és nekünk a gyógyítás ajándékát adta. Nem föltétlenül csodatételt. De megadta azt a képességet és érzéket, hogy belenézünk a betegnek a szemébe, és meglátjuk, mi a baja, vagy az első próbálkozásra jó a diagnózisunk, és jó gyógyszert tudunk adni.” – Külön híresek lettek arról, hogy rendkívül jó sebészek. Nem gyötrik halálra a beteget, hanem pillanatok alatt megcsinálják a műtétet, és gyógyulnak a betegek.

¹Kis-Ázsiában, Cirus városában haltak meg, 303-ban.

Nem kell nagy fantázia ahhoz, hogy tudjuk, ilyenkor a város többi orvosa először is elkezd irigykedni, hogy ezeknek sikerül, nekem meg nem. Mert az emberek körében a hírek mennek: ahhoz el ne menj, mert harmadnapra meghalsz..., ezekhez meg ha elmész, ötödnapra valószínűleg meg is gyógyulsz. – Hát ennek azért akkor is híre ment... Meg főleg annak ment híre, hogy ez a két orvos nem fosztja ki a betegeket.

És nyilván az első üldözésben, ami lecsapott a keresztényekre, a kollégáik adták föl ezt a két orvost. Hogy ezeket el kell tüntetni... rontják az üzletet.

Ők meg nem üzleteltek, hanem az irgalmasság cselekedeteit gyakorolva tették, amit tudtak tenni. És lettek az orvo-sok, elsősorban a sebészek, de a patikusok és egyáltalán minden egészségügyben dolgozó védőszentjévé. Meg termézetesen a betegeké is.

Es az Egyházban igen nagy ereje van az ilyenfajta tanúságtételnek, amikor valaki valamilyen mesterségen belül érti a dolgát, jól tudja csinálni a szakmát, és nem fosztja ki a felebarátait érte, hanem ... szolgál.

Ez a két szent nőtlen volt. Nem voltak papok, nem voltak diakonussá szentelve, de nőtlenek voltak. Az Egyház ilyen szenteken tanulta meg, hogy a cölibátus meg a szerzetesnők szűzi állapota nemcsak a konkrét üldözés esetén jelent függetlenséget, ad lehetőséget könnyebben a vértanúságra, hanem a szolgálatban is. Érdektelenebb lehet valaki, ha nem kell közvetlen családtagokról gondoskodnia. Ebből meg a Szentlélek ajándékából adódik a betegápoló szerzetesnőknek meg a betegápoló szerzetes rendeknek az a többlete, amit pénzzel egyszerűen nem lehet produkálni. Most már nálunk is, hála Istennek, újra vannak ilyen betegápoló szerzetek. A kamilliánusok, az irgalmasok meg a női rendek között nem egy.

Kérjük meg ezt a két szent orvost, hogy akik az egészség-ügyben dolgoznak, tudják szeretni a Szentlelket, aki adja a gyógyítás tudományát, tudják szeretni a beteget, akinek gyógyulásra van szüksége, és merjenek tanúskodni, hogy a be-teg gyógyítása nem a legjobb üzlet, hanem az irgalmasság cselekedete. Amen.

Szeptember 27.

PÁLI SZENT VINCE
áldozópap, a lazaristák és a vincés nővérek
rendalapítója

Szentlecke *IKor 1,22–31.*
Evangélium *Lk 4,38–44.*

Testvéreim! Páli Szent Vincében¹ az Úr adott egy szentet, aki a 17. század első felében, akkor Európa legnagyobb városában, Párizsban odatette, odaélte nemcsak az Egyház, hanem mindenki elé az irgalmas, krisztusi szeretetet.

1581 és 1660 között, 80 évig élt itt a földön. Alig múlt 20 éves, amikor pap lett. Nagyon szegény családból származott, s amikor Párizs külvárosában kapott egy lelkipásztori helyet, természetes lett volna, hogy megpróbál gyökeret verni, azu-tán némi kis jövedelemre szert tenni és segíteni az otthon maradottakat, a családot. – És nem ez történt.

¹*Ranquine, Franciaország, 1581. április 24. – †Párizs, 1660. szeptember 27.

Vincében kicsi korától kezdve, még otthon, a nyomorúságban is, volt érzék a másik ínségének a meglátására. Élt benne valami istenadta segíteni akarás. Papként először az tűnt föl neki, hogy ott a város peremén mennyire magukra hagyatottan élnek az emberek. Se tanítójuk, se orvosuk, tulajdonképpen papjuk sincs, úgy élnek, mint a pogányok... majdnem mint az állatok.

Egyik este, későn ment hazafelé, és rettenetes perlekedést, kiabálást hallott. Közelebb érve kezdte megérteni a sötétben két, kegyetlen gorombasággal vitatkozó nő szavait. Az egyik valami gyereket követelt vissza, a másik pedig rikácsolva ordított, hogy nem adja. Hozzájuk érve látta, hogy az egyik lenn áll az utcán, a másik az emeleti ablakból kiabál. Az utcán lévő asszonyt Vince megpróbálta lecsillapítani, és megkérdezte, mi a baj? Az elmondta neki: „Én, nyomorult, megszülettem egy gyereket és nem tudtam róla gondoskodni, ezért kivettem az utcára. Az a gyerek most már három éves, és megtudtam, hogy ennél az asszonynál van, ott fönny az emeleten. És ez az asszony egy „angyalcsináló”, aki elemészt a kicsinyeket, akik hozzá kerültek, de amelyik erősebb, azt fölneveli, és ha lány, akkor prostituált lesz, ha fiú, akkor rabszolga lesz belőle, mert eladja.”

Vincét ez anyira megdöbbenette, hogy ettől kezdve minden erejével a nyomorultak felé fordult és segítette őket.

Vince nem akárki volt, mert mint papra fölfigyelt rá a királyi udvar. Nagyon előkelő emberek keresték mint gyónatatót, vagy hallgatták mint igehirdetőt. És neki megadatott az a kegyelem, hogy a gazdagok szemét is rá tudta nyitni a nyomorultakra. Segítőkéss lelkeket meg tudott szervezni, olyannyira, hogy szerzetesrend lett a szegényeket segítő és segíteni akaró lányokból, özvegyekből.

Mint Szent Mártonban¹ és Árpádházi Szent Erzsébetben,² Vincében is az önmagával nem törődő, a szegényt nem egyszerűen szociális meggondolásból segítő – hanem a szenvedőben Jézus Krisztust látó – szentet ünnepeljük. Aki-ről tudunk egy olyan esetet is, ami Kolbe Szent Maximiliánhoz³ teszi hasonlóvá.

Történt, hogy az udvarnál lévő összeköttetései révén Vin-ce lett a királyi gályáknak a főlelkésze. Ezeken a gályákon sínylődtek a gályarabok. Észrevett a rabok közül valakit, aki kirítt a többiek közül. Vince látta, hogy ez nem gyilkos, nem rabló, gonosztevő, és megkérdezte, hogy került ide? Kide-rült, hogy valamelyik haragosa bevádolta, megrágalmazta, elítélték, és itt van teljesen ártatlanul. – Akkor Vince oda-ment a hajóskapitányhoz, és azt mondta neki: cserélj ki en-gem ővele. – A kapitány nem vitatkozott, neki nem az elítélt személye volt a fontos, hanem csak a gályarabok száma: a rabot elengedte, Vincét pedig odaláncolták a gályapadhoz. – Hetekbe telt, amíg Párizsban nem találván őt, egyszer csak valaki jelezte, hogy a Vince egy gályán van. Nem tréfából... ezt ő halálosan komolyan gondolta.

Ránk hagyta, mindegyikünkre, nemcsak a saját vincés nővéreire – akik Budapesten fõnn, a Ménesi úton élnek itt nálunk –, meg nemcsak a lazaristákra, papokra, mindegyikünkre ráhagyta a példát és sürgető kérés: a felebarátodban vedd észre a szenvedő Krisztust; vagy ha a felebarátod nem szenved, vedd észre, hogy benne Krisztust szeretheted, Neki szolgálhatsz. Mert nem igaz vallásosság az, ha valaki fennen hirdeti magáról, hogy én keresztény vagyok, ilyen-olyan-amolyan tökéletes vagyok – de a felebarátomat

¹lásd november 11-én

²lásd november 19-én

³lásd augusztus 14-én

utálom, a férjemet is, pedig szentségi házasságban élek vele... – vagy ne adj Isten, már el is váltam tőle, mert utáltam.

Szeretni a másik embert, azt a konkrét, melletted lévő másik embert, minden nyomorúságával együtt – legyen az testi betegség, akármilyen hiba, bármi az égadta világon – úgy szeretni, ahogyan van, ez a keresztyény, ez a krisztusi szeretet. Ami persze nem könnyű.

Ezért ezen a napon az Egyház fohászkodik, és mi is fohászkodjunk Szent Vincéhez, hogy segítsen nekünk bátornak lenni, észrevenni a másikat, minden nyomorúságával együtt, azután segíteni. S megköszönni az Úr Krisztusnak azt, hogy mellénk is mindig adja azt a felebarátot, aki – ha szükségünk van rá – segít nekünk. Amen.

Szeptember 28.

SZENT VENCEL
király, vértanú

Szentlecke 2Tim 2,8–13; 3,10–12.
Evangelium Mt 10,34–39.

Testvéreim! Szent Vencel cseh király még nem volt harminc éves, amikor 935-ben meghalt. Ekkor mi, magyarok már itt voltunk a Kárpát-medencében, már megtörtént a honfoglalás, de még a kalandozás évtizedeit éltük. A magyarság még nem volt keresztyény. A csehek akkor már 60 éve találkoztak a keresztyénységgel, legalábbis az uralkodót,

Borzivojt és a feleségét, Ludmillát 873-ban Szent Metód¹ megkeresztelte. Ludmilla szent asszony volt, akinek egymás után két fia, Szpityihnev, majd Vratiszláv vette át az uralkodást. Vratiszláv felesége a lélekben még pogány Drahomira lett, és két fiuk született: Vencel és Boleszláv.

Ludmilla, a nagymama kezdte nevelni Vencelt, s miközben taníttatta imádkozni, örömmel látta, hogy ez a kisfiú olyan, mint egy nyitott könyv: őszinte, jószándékú, issza a szót és beleragad minden, ami jó. Ugyanakkor látta, hogy a menyé, Drahomira a kisebb fiút, Boleszlávot, aki a nagymamára alig hallgatott, vadítja: „Neked harcolnod kell, te vagy a kisebb, neked meg kell harcolnod a jogaidért, mert neked is vannak jogaid...” A nagymama megérezte, hogy a két fiú között baj lesz.

A baj először őt érte, mert a menyé föllázította ellene a pogány előkelőket, és megölték Ludmillát, a nagymamát. A-mikor 925-ben meghalt az uralkodó, Vratiszláv, a pogány Drahomira úgy érezte: kiskorú még az elsőszülött, most enyém a hatalom! És megpróbálta gyorsan visszafordítani a pogányságba a cseheket. Lebontatta a templomokat, elűzte a papokat, szétkergette a szerzeteseket, amit lehetett, megtett az Egyház ellen.

Igen ám, csak egy-két év múlva Vencel nagykorú lett, és a nép akarata trónra ültette. Vencel pedig mélységesen hívő, jámbor katolikus keresztény lett, akiről följegyezték, hogy el nem mulasztotta a napi szentmisét. Egyszer megesett vele, hogy kora hajnalban – lehet, hogy Ádvent volt –, hóban, fagyban ment a misére, és a szolga, aki kísérte, elkezdett panaszkodni: „Jaj, uram, olyan hideg van, miért nem al-szunk még, lefagy a lábam!” Azt mondta neki

¹lásd február 14-én

Vencel: „Lépj a nyomomba, és nem fog fájni a lábad!” És valóban, Vencel lábnyomában megolvadt a hó.

Mint uralkodó királyról följegyezték róla, hogy az Oltáriszentség iránti tiszteletből ő maga vetette, aratta a búzát, hogy abból legyen az ostya lisztje, egy szőlőhegyet pedig a saját kezével munkált meg, hogy abból legyen a bor, ami az oltáron Krisztus vére lesz. Ugyanakkor nagyon érzékelte az emberi nyomorúságot, s ahol csak kellett, segített.

Vencelt mi királynak mondjuk, bár igazában nem szuverén, teljesen önálló uralkodó volt, hanem a német császár egyik hercege, akit a többi herceggel együtt a császár rendszeresen birodalmi gyűlésbe hívott. Följegyezték, hogy a napi szentmisét akkor sem mulasztotta el, amikor birodalmi gyűlésen volt.. Egyszer megtörtént, hogy a szentmise előtt kezdődött az ülés, Vencel pedig elment a misére. A császár haragra gerjedt: Mit képzél ez a herceg?! De amikor a szent-mise után Vencel megérkezett, úgy látták, hogy két angyal kíséretében lép be az ülésterembe. A császár nem dorgálta meg, hanem meghajolt előtte. S amikor vége volt ennek a birodalmi gyűlésnek, azt mondta neki: „Vencel! Kérj tőlem bármit, megadom neked.” – Mire Vencel azt mondta: „Szent Vítus és Szent Zsigmond ereklyéit kérem.” – Megkapta, hazatért, és Prágában fölépíttette a ma is álló Szent Vítus székesegyházat.

Tíz év után az öccse, az egyre pogányabb Boleszláv úgy érezte, mindezt nem lehet tovább tűrni, főként azt nem, hogy nem az övé a hatalom. És a mai reggelen, amikor Vencel szentmisére ment, a templom kapujában megölte, mint Káin Ábelt. Amit az Úr mondott – miattam a családokon belül is megosztások fognak támadni –, az

történik.¹ De ránk ma-radt a példa, hogy íme, uralkodói székben is lehet kereszt-ténynek lenni, annak maradni.

Kérjük meg Szent Vencelt, aki ezt a térséget, ezt a közép-európai térséget nagyon jól ismeri, hogy azok, akik ma ural-kodói székben ülnek – s mindegy, hogy minek nevezzük őket, de uralkodnak –, el ne felejtsek a felelősségüket! S kü-lön foglaljuk imáinkba a tőlünk délre élő testvéreinket, akik háborús órákat élnek át, épp a hatalomért való esztelen harc miatt. Hogy az igazság mint ilyen, a Krisztus igazsága győz-ni tudjon. Amen.

¹vö. *Mt 10,34–39*

Szeptember 29.

**SZENT MIHÁLY, SZENT GÁBOR
ÉS SZENT RAFAEL
főangyalok**

Szentlecke *Jel 12,7–12.*

Evangélium *Lk 1,26–38.*

Testvéreim! Szent Mihály ünnepe azért került erre a napra, mert az egyik nagyon fontos jelenése ezen a napon történt Dél-Itáliában. Egy iszonyatos járvány közepette, amikor úgy tűnt, hogy Itáliának az a fele kipusztul – nincs mentség, nincs hova menekülni, nincs gyógyszer... –, akkor Siponto város püspökének látomása volt, melyben sugallatot kapott, hogy menjenek ki egy meghatározott helyre, és ott Mihály főangyal segíteni fog. A püspök böjtöt hirdetett, zarándokla-tot hirdetett és – Szent Mihály valóban megjelent. Adott egy jelet, hogy aki hittel fogadja, az megmenekül.

Igy került az ünnep erre a napra. Szent Mihályt az Egyház tulajdon védőszentjének, védőangyalának tekinti. Mihály egy a főangyalok közül. Ha az angyalok rangsorát, a kilenc kart nézzük, akkor Szent Mihály, Szent Gábor és Szent Ráfael mint főangyal a második szinten állnak. 1970-ig külön ünnepük volt, azóta mindhármukat ma ünnepeljük.¹

Nem mi találtuk ki őket. Nem a gyerekmesék alakjai ők, hanem teremtmények. Mégpedig hatalmas teremtmények. Nagyobbak mint mi. Értelmük és akaratum van, személyiségek, ezért van nevük és nincsenek az anyaghoz kötve.

¹Gábor főangyal napja március 24., Ráfael főangyalé október 24. volt.

És ahogy az Angyali üdvözlésben látni lehet, ezek az angyalok szolgálnak. A tanító Egyház mondja, hogy az angyalok éppen ezen a ponton válnak ketté. Mert Isten rengeteg angyalt teremtett a maga teremtő bőségéből és szeretetéből, és föltette nekik a kérdést: „Hajlandók vagytok-e szolgálni a Krisztust, az én megtestesült Fiamat?” S aki erre Lucifer vezérletével lázadva válaszolta: „Azt nem! Hogy én, a tiszta szellem a testben lévő, sőt a testet, az anyagot szolgáljam?! Nem létezik! Nem szolgálom!”, elkárhozott és lett az üdvözlés ellenzője. Atöbbi angyal viszont Szent Mihály vezérletével boldogan vállalta, s végezték és végzik ma is a szolgálatot.

Gábrrielben lehet látni, hogy ő nem csak egy postás, aki hoz egy lepecsételt levelet, fogalma sincs, mi van benne, leteszi Mária asztalára... borraivalót vár és eltűnik... – Nem! Ő átad egy üzenetet, mégpedig úgy, hogy pontosan érti, miről van szó. Fölhatalmazása volt Istentől, hogy a szűz kérdéseire válaszoljon, azok alapján, amiket látott az üdvösség tervéből. Mert a próbatét úgy történt, hogy ezeknek a szelle-mi lényeknek az Úr megmutatta a maga teremtő és üdvözítő tervét, és azt az angyalok egy szempillantás alatt átlátták a kezdetektől a végig. – Gábrriel szavaiban ez cseng, hogy ő érti a dolgot, látja a dolgot, teljes egészében látja. S amikor azt mondja: „a te Fiaid országának nem lesz vége”, ezt ő Isten terveiben látta, hogy a mennyek országának nincs vége. Ezt ő tudja.

Amikor Szent Mihály harcot kezdett Luciferrel, az ördög-gel, a sátánnal, Mihály tudja, hogy miért és kiért harcol.

Most mi olyan évtizedeket élünk, amikor az angyalok a tudatunkból mintha egy kicsit kiesnének, pedig angyalok vannak. Hamarosan, október 2-án, az Órangyalok ünnepén majd azokról az angyalokról fogunk hallani, akik

mellettünk vannak, személy szerint, mindegyikünk mellett. A mai ünnepen a nagyobb angyalokat ünnepeljük, akiket meg kell kérlelnünk, hogy ne haragudjanak azért, hogy annyira meg tudunk róluk feledkezni... Ők ne feledkezzenek meg sem az Egyházzól, sem a kisebb-nagyobb közösségekről. Sem ró-lunk, személy szerint.

Mert az Egyház tudja, hogy veszedelmes pillanatokban föl lehet sóhajtani Szent Mihályhoz: „Szent Mihály főangyal, védelmezz minket a küzdelemben! A Sátán gonosz kísértései ellen légy oltalmunk. Parancsoljon neki az Isten, te pedig, mennyei seregek vezére, a Sátánt és a többi gonosz szellemet taszítsd vissza a kárhozat helyére. Jöjj és segíts! Főleg a halálunk óráján. Amikor az ördög tudja, hogy most az utolsó lehetősége van arra, hogy ezt a lelket megkaparintsa. – Szent Mihály főangyal akkor... főként akkor segíts! Harcolni a jó halálért. – Addig pedig segíts szolgálni! Azt a Krisztust, akit te meg az összes szent angyalok olyan boldogan tudtok szolgálni. Segíts nekünk! És Szent Mihály, Szent Gábor meg Szent Rafael, imádkozzatok azért, hogy a szolgálatunkat az Úr elfogadja! És megjutalmazza. Amen.

Szeptember 30.

SZENT JEROMOS **áldozópap, egyházatya**

Szentlecke *2Tim 3,12–17.*

Evangélium *Mt 5,14–19.*

Testvéreim! Szent Jeromos¹ a négy nagy nyugati egyházatya közé tartozik, és születése szerint valószínűleg ő az első. 420-ban halt meg. Szülei keresztények voltak, de az akkori kor szokása szerint nem kicsi korában keresztelték meg, hanem 18–20 éves, amikor Rómában – a mai fogalmak szerint mint egyetemista – megkeresztelkedett.

Jeromosnak hallatlan jó érzéke volt a szóhoz. Kezdetben irodalmárnak és rétornak készült, de egyszer csak rájött, hogy mit ér az én szavam? Főleg az örök élet szempontjából mit ér az én egész tudományom, ha nem hallom meg, hogy mit mond az én Uram, Istenem?!

Azután egy ideig remete volt, majd pappá szentelték és Damazusz, a pápa² észrevette, hogy ebben a fiatal papban nem közönséges lélek lakik, nem közönséges kegyelmeket fogad be és használ föl. – Maga mellé vette titkárnak. És lát-ván a papok meg a zsolozsmázó szerzetesek helyzetét, lát-ván, hogy hány fajta fordításban használják a Szentírást, megbízta Jeromost: nézd meg ezeket a fordításokat, azután próbálj meg készíteni egy kicsit jobbat.

Jeromosnak ez lett élete főműve. Előbb a zsolozsmáskönyvet, azután az evangéliumokat, majd a teljes Szentírást lefordította. Amikor Damazusz pápa meghalt, akkor ő a

¹*Stridon, Dalmácia, 347 körül – †Betlehem, 419/420. szeptember 30.

²lásd december 11-én

negyve-nes éveiben járt. Nagyon komoly esélye volt, hogy őt válasszák meg Damazusz utódául. Nem őt választották, az új pápának pedig nem volt érzéke az irodalmi dolgokhoz, nem érezte annyira fontosnak a fordítást, mint Damazusz, ezért Jeromos jobbnak látta elmenni Rómából.

Betlehembe ment, mert addigra kiérlelődött benne a föl ismerés, hogy a Szentírás is a megtestesülés egy formája: amikor leírják az isteni szót, vagy az Írásból fölolvassák Isten igéjét, a láthatatlan és végtelen Isten szólal meg emberi nyelven. Ezért nem mindegy, hogy mi hangzik, amikor fölolvassák a Szentírást.

Betlehemben a Születés barlangja fölé épített bazilika oldalához építette a maga celláját. Ott élt, ott dolgozott 40 éven át.

És ráhagyta az Egyház tudósaira, a Szentírás magyarázóira, fordítóira a példát, hogy milyen komoly, milyen össze-szedett lelket kíván az Isten igéje. Még attól is, aki csak ol-vassa. Hát még attól, aki fordítja!

A kortársak szerint Jeromos nem könnyű természetű ember volt. Sőt olykor kíméletlennek tűnt, mert nála az igen igen, a nem nem volt, ahogy a Szentírásból tanulta. Másoktól is ezt várta el. Mindenesetre szent lett, aki nagyon szeret-te az Úr Krisztust. Félig vak volt, amikor még mindig úgy érezte, hogy az Úr kedvéért nem teheti le a tollat, és diktálni kezdett. És az Egyház tanítója lett. Mind a mai napig.

Ajánljuk az ő oltalmába mindazokat, akik ma az Egyházban a Szentírás fordításával foglalkoznak, vagy a Szentírást tanítják, hogy úgy közeledjenek Hozzá, ahogy Isten szavához közeledni kell, s amikor átadják, akkor a teljes Szentírást adják át. Ugyanakkor szentek tudjanak lenni, hogy meg-értsék azt, amivel foglalkoznak, az Írást. Amen.